



Fondsvoorzitter Suzi Zijderveld

‘Vrijheid is een verantwoordelijkheid van ons allemaal, ook van bedrijven’

De verwevenheid van 4 en 5 mei in samenleving en bedrijfsleven

Door: Redactie WvF

15-01-2026

(Social) impact Interview

Stichting Nationaal Fonds 4 en 5 mei betreft bedrijven bij het in stand houden en versterken van het maatschappelijk draagvlak voor 4 en 5 mei. Dat doet het fonds door vernieuwende en bijzondere projecten van het Nationaal Comité 4 en 5 mei financieel of in natura te on-dersteunen, samen met zijn partners. Dit jaar bestaat het fonds 25 jaar. Een bijzondere mijlpaal.

Wat we in het museum hebben gedaan, moeten we toch ook bij het comité kunnen doen? Dat is wat Pauline Kruseman destijds dacht toen bij haar het idee voor de oprichting van het Nationaal Fonds 4 en 5 mei ontstond. Even terug in de tijd: het is begin jaren negentig wanneer Kruseman vanuit haar functie als directeur bij het Amsterdams Historisch Museum een fonds begint om financiële partners aan te trekken en zo het bedrijfsleven meer bij het museum te betrekken.

Waar grote, toonaangevende cultuurfondsen meer moeten opereren volgens een bepaald tempo en strenge regelgeving, kunnen er vanuit het onafhankelijke bestuur van een eigen fonds sneller besluiten worden genomen, en kan zo per situatie maatwerk geleverd worden. Een gouden zet blijkt al snel, en een formule die toch ook voor het comité zou moeten werken. Daarop initieerde Kruseman als voorzitter van het comité, samen met toenmalig directeur van het Nationaal Comité 4 en 5 mei Nine Nooter, de oprichting van het Nationaal Fonds 4 en 5 mei.

Inmiddels 25 jaar later kan Kruseman nog altijd de diverse projecten opnoemen die destijds door het fonds zijn ondersteund, of een dankbaar zetje in de rug hebben gekregen. Dat lang niet elk project een succesverhaal is, laat volgens Kruseman juist het belang zien van het fonds: 'Binnen subsidieerland moet je normaliter binnen strakke kaders bewegen, waardoor je al gauw aan de veilige kant zit, terwijl ontwikkeling veelal schuilt in het onbekende, de mogelijkheid om eens een risico te nemen.'



Pauline Kruseman, oprichter Nationaal Comité 4 en 5 mei

Experiment

Een opvatting die ook Susi Zijderveld, de huidige voorzitter van het fonds met klem onderschrijft: 'Het fonds biedt ruimte om te experimenteren en te innoveren, waar de een enigszins behoudend op de rem zou trappen, kunnen wij met volle overtuiging zeggen: doe het maar!' Als onafhankelijke stichting met haar eigen bestuursleden, opereert het fonds naast het comité. Ter afvaardiging nemen de voorzitter, de directeur en de penningmeester van het Nationaal Comité 4 en 5 mei deel aan de vergaderingen van het fonds.

Kruseman: 'Dat is een belangrijk detail, omdat beide partijen elkaar op die manier ook van *feedback* kunnen voorzien en als klankbord kunnen fungeren. Die constellatie werkt heel goed en evenwichtig.' Via het rijke netwerk van Kruseman werden mogelijke leden van het fonds destijds benaderd deel te nemen. Een aanbod dat altijd wel iets teweegbracht bij iemand, herinnert Kruseman zich.

'Ik zeg wel eens: 4 en 5 mei verkopen zichzelf. Iedereen die Nine Nooter – toenmalige directeur van het Comité – en ik bezochten, had wel een persoonlijk verhaal of een bijzondere band met dit verleden. Het resoneerde enorm, partijen wilden maar al te graag deelnemen.' Precies 25 jaar later zien Kruseman en Zijderveld daar wel een verandering in. Kruseman: 'De overheid heeft zich door de jaren heen teruggetrokken uit veel grote subsidies en partijen zijn veel meer aangewezen op fondswerving. Dat maakt dat de concurrentie veel groter is geworden.'

Vanzelfsprekend

Zijderveld knikt instemmend: 'Door die toegenomen concurrentie is alles meer gereguleerd, elk groot bedrijf heeft nu wel een sponsorbeleid. Maar de oorlog herdenken en stilstaan bij onze vrijheid zoals wij dat op 4 en 5 mei doen, dat is niet iets wat automatisch in een sponsorbeleid wordt opgenomen. Dat is iets paradoxaals: omdat het als vanzelfsprekendheid wordt gezien, wordt er niet aan gedacht dat we daar ook voor moeten werken met elkaar en dat het dus ook een bijdrage vereist. Het is een verantwoordelijkheid van ons allemaal.'

In de huidige tijd waarin oorlog en vrede, en het bewaken van vrije democratieën dagelijks onderwerp van gesprek zijn, is ook de inzet en betrokkenheid van het bedrijfsleven belangrijker dan ooit, stelt Zijderveld: 'Bedrijven zijn micro-samenlevingen, en zeker in de huidige tijd is het daarom van groot belang dat zij het gedachtegoed van 4 en 5 mei uitdragen en dat zij zich daar ook echt actief voor willen inzetten. Dat reikt veel verder dan enkel een financiële bijdrage. De laatste jaren zien we juist steeds meer bedrijven die rond 4 en 5 mei met hun medewerkers het gesprek willen aangaan om zo binnen het bedrijf meer verbinding te creëren en het belang van deze dagen verder uitdragen.'

Zij vervolgt: 'Van het houden van een herdenking op kantoor, het initiëren van gesprekken over vrijheid en vrede, tot het organiseren van een Vrijheidsmaaltijd op kantoor. We zien het allemaal voorbijkomen. Het is een heel mooie ontwikkeling om te zien dat bedrijven zich steeds meer gaan realiseren: we moeten hier iets mee. Mensen voelen zich ook best vaak onmachtig; wat kan jij doen en bijdragen als individu? Door juist de waarde van vrijheid met elkaar te bespreken en de lastige, maar soms ook heel mooie gesprekken met elkaar te voeren leveren bedrijven een zeer waardevolle, belangrijke bijdrage.'

Vrijheidssoep

Daarmee is de inzet en bijdrage van de bedrijven die zijn aangesloten bij het Nationaal Fonds 4 en 5 mei in feite net zo divers en vrij als de samenleving waarvan deze een afspiegeling zijn. Waar de ene partij innovatie en net wat meer wind in de rug bij een nieuw project mogelijk maakt door financieel bij te dragen, draagt de ander zijn steentje bij in natura: van campagne-uitingen van het Nationaal Comité 4 en 5 mei op treinstations door heel Nederland en op trams en pontjes, het bieden van consultancy tijdens strategietrajecten tot het overvliegen van Vrijheidssoep naar het Caribisch deel van het Koninkrijk der Nederlanden. Of natuurlijk in de vorm van een goed gesprek aan de lunchtafel tijdens het nuttigen van een door het bedrijf georganiseerde Vrijheidsmaaltijd op 5 mei, Bevrijdingsdag. Zo zijn 4 en 5 mei op tal van manieren verweven en vertegenwoordigd in de samenleving én het bedrijfsleven.

Dit artikel verscheen eerder in NC Magazine nr. 28 (najaar 2025). Het artikel is geschreven door Eefje van den Akker.

Bijdragen?

Stichting Nationaal Fonds 4 en 5 mei betreft (familie)bedrijven en fondsen bij het in stand houden en versterken van het maatschappelijk draagvlak voor de Nationale Herdenking op 4 en 5 mei en de Nationale Viering van de Bevrijding op 5 mei. Dat doet het Nationaal Fonds door vernieuwende en bijzondere projecten van het Nationaal Comité 4 en 5 mei financieel te ondersteunen.

Met een financiële bijdrage aan het Nationaal Fonds versterk je de maatschappelijke betrokkenheid rondom 4 en 5 mei. Samen zorgen we ervoor dat de herinnering aan de Tweede Wereldoorlog en de betekenis van vrijheid levend blijft voor toekomstige generaties. Een groot bedrag overmaken of ons structureel steunen, bijvoorbeeld als partner van het Nationaal Fonds? Neem contact op met Nynke de Ruiter via nynkederuiter@4en5mei.nl